

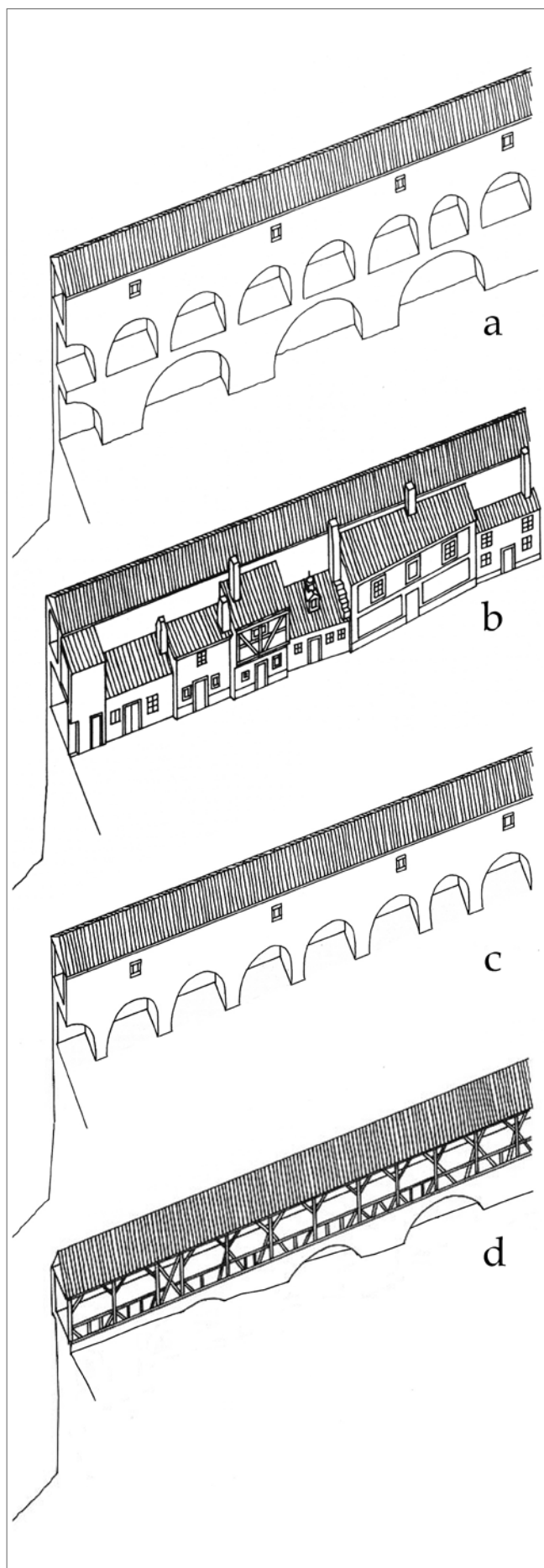
Současná podoba uličky je výsledkem vývoje po roce 1864. Již hlášení o stavebním a požárním stavu jednotlivých domků z let 1838, 1845, 1852 a 1858 předpokládají urbanistickou „regulaci“ uličky, a to v důsledku celkového špatného stavu jednotlivých domků.⁷ Asanace proběhla v roce 1864 (VLČEK 2000, 218) a byly při ní odstraněny všechny objekty na jižní straně uličky. Tuto situaci předjímá plán z roku 1862,⁸ na němž jsou všechny části určené ke zboření vyznačeny. Během následujícího období byly domky upravovány převážně pouze v interiérech. Výjimku představuje domek č. 12 na východním konci uličky, který teprve po přestavbě v roce 1874 dosáhl dnešního rozsahu přes celou šířku uličky (VILÍMKOVÁ/KAŠIČKA 1975/I, 2). Ulička se od konce 19. století postupně stala atrakcí.⁹ Tento vývoj vyvrcholil v roce 1952 vyvlastněním objektů a jejich přeměnou v muzejní expozici, které předcházela radikální rekonstrukce jednotlivých domečků pod vedením architekta Pavla Janáka. Obdobnou příčinu měl i archeologický zájem, který doprovázel opravu všech domků i plochy uličky v období května až října 2010.

Ikonografické prameny jsou v porovnání s jinými částmi Hradu značně omezené. Prostor uličky je na nepočtených vyobrazeních severovýchodní části Hradu zakryt hradbou nebo okolní zástavbou. Starší celkové plány Pražského hradu

7 AMP MHMP I. D1/1656 pro roky 1837–1839; AMP MHMP I., sign. D1/1056 pro roky 1845–1854; AMP MHMP I., sign. D1/1648 pro roky 1855–1864.

8 APH SPS, inv. č. 126/6.

9 Za první republiky byl o bydlení zde velký zájem především mezi intelektuály, kteří ovšem kvůli hygieně v domcích nebydleli, zpravidla jen docházeli. Jeden z domů měl v pronájmu Otakar Štorch-Marien, další patřil spisovateli Franzi Kafkovi (ŠTORCH-MARIEN 1972, 181–190). Za doplnění děkujeme dr. Heleně Čížinské.

Obr. 3. Kresebná rekonstrukce Zlaté uličky: **a** – současná podoba vrchní části parkánové hradby s vynecháním zástavby; **b** – současná podoba se zástavbou; **c** – rekonstrukce vzhledu po rudolfínské přestavbě a před vznikem zástavby; **d** – rekonstrukce vzhledu před rudolfínskou přestavbou (na podkladu kresebné rekonstrukce P. Chotěbo-ra upravil J. Matišek, 2012).

Obr. 11. Praha 1–Hrad, Zlatá ulička, výzkum Archeologického ústavu AV ČR, Praha. Výběr nálezů asijského porcelánu ze souvrství v ploše komunikace Zlaté uličky: 1 – přír. č. 1111; 2 – přír. č. 215. 1 – souvrství z rudolfínské přestavby (obr. 13: 2); 2 – mladší souvrství (foto J. Matišek, 2012).

podíl těchto nálezů lze interpretovat skutečností, že se tato keramika vyráběla ve 2. polovině 16. až 1. polovině 17. století, tj. pochází ze staršího období než většina zkoumaných vrstev. Spíše sporadicky je zastoupena německá kameninová produkce. Do kategorie ojedinělých nálezů se řadí pět zlomků asijského porcelánu (obr. 11). Byly identifikovány čtyři fragmenty z dynastie Ming nebo rané Čching, pocházející s velkou pravděpodobností z oficiálních císařských manufaktur v Ting Te Čchenu. Toto zboží bylo dováženo do Evropy od 16. století, v Čechách lze vysledovat jeho výskyt především v závěru 16. až v polovině 17. století (DÍVIŠ 1985, 9, 10). Jedná se o modrobílé zboží (malba kobaltem pod transparentní glazuru). Vzácněji se vyskytuje červeno-modré malování se zlacením a transparentní glazurou (*imari*), které náleží porcelánu okruhu Imari a pochází pravděpodobně z Japonska, i když čínskou provenienci nelze vyloučit (KÜNZL/HOLTER 1998, 126).

Z hlediska keramické hmoty jednoznačně převažuje keramika pálená v oxidačním prostředí, kdy jsou přibližně rovnocenně zastoupeny předměty z neglazované hlíny, nejčastěji cihlově červeně pálené, a světle pálené hlíny opatřené vnitřní glazurou. Z výzdobných technik je zastoupeno především rádélko, a to jak v plošné variantě, tak v jednořádkovém provedení, a ve vazbě na berounské zboží je to pak malování.

Kromě kuchyňské a stolní keramiky jsou mezi nálezy poměrně hojně zastoupeny kachle (obr. 12). Přítomny jsou pozdně středověké nádobkové kachle se čtvercovým ústím, včetně velmi mělkých tvarů opatřených vnitřní zelenou glazurou (BLAŽKOVÁ/ŽEGKLITZ 2016, 167). Druhou početnou skupinu nálezů tvoří kachle s reliéfně zdobenou čelní vyhřívací stěnou, a to jak v režném, tak v zeleně glazovaném provedení. Dále bylo mezi nálezy evidováno několik zlomků polychromních kachlů, u nichž zatím nelze určit původní motiv.

Analýzovaný keramický soubor reprezentuje průměrnou pražskou produkci od závěru vrcholného středověku až po celý raný novověk. Porovnáme-li zastoupení jednotlivých keramických tvarů z vybraného úseku Zlaté uličky s nálezovou situací, která byla dokumentována u chronologicky totožných souborů z Pražského hradu, lze konstatovat, že poměr kuchyňské a stolní keramiky

Obr. 12. Praha 1–Hrad, Zlatá ulička, výzkum Archeologického ústavu AV ČR, Praha. Výběr z nálezů kachlové produkce ze souvrství v ploše komunikace Zlaté uličky: 1 – přír. č. 2160; 2 – přír. č. 2476; 3 – přír. č. 415+417+422; 4 – přír. č. 2732. 4 – souvrství z rudolfínské přestavby (obr. 13: 2); 1–3 – mladší souvrství. 1, 2 – miskovitý kachel; 3, 4 – komorový kachel s reliéfně členěnou čelní vyhřívací stěnou (foto G. Blažková, 2012).

